

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 70^e JAARGANG NO.2, FEBRUARI 2009

ONZE VOGELS

Mijn kweek met de boomklever (*Sitta europaea*)

Tot de vogelsoorten die vaak geliefd zijn door hun opvallend gedrag, behoren de spechten en hun naaste verwanten, waaronder de boomklever.

Toen ik dan ook een kweekverslag zag van de boomklever, heb ik contact opgenomen met de desbetreffende kweker. Er was een koppel voor mij beschikbaar tegen een redelijke prijs. Dus toog ik van het noorden naar het zuiden en kwam terug met een koppel en informatie over het houden en kweken. Ik had al enkele andere Europese insectenetters en het bleek dat de voeding geen probleem zou opleveren met die kennis op zak. Boomklevers zijn redelijk eenvoudige kostgangers.

De boomklever is een voor ons land een kleurrijke verschijning. Hij heeft een blauwgrijs rugdek en oranjebruine onderzijde met aan de flanken een kastanjebruine kleur. Zijn oog is gemaskeerd door een zwarte streep die van de bovenzijde snavel tot in de zijkant van zijn nek loopt. Onder die streep bij het oog is er een witte veerpartij. Maar goed, de foto's zullen zijn verschijning beter doen vertellen.

Hij is ongeveer zo groot als een mus (14cm) alleen wat plomper, meer gebouwd om tegen stammen aan te zitten dan gewoon op een tak zoals bijvoorbeeld mus en mees. Daartoe heeft hij ook een korte, stevige staart die hij gebruikt als steuntje als hij tegen de stam zit.

Hierbij zijn we meteen aangekomen bij zijn overeenkomsten met de spechtenfamilie. Net als de specht kan de boomklever bij bomen en muren omhoog klimmen alsook naar beneden. Daardoor onderscheidt de boomklever zich ook van de boomkruiper, die

alleen maar naar boven kan klimmen en daardoor ook het kenmerkende gedrag vertoont van het bij een boom omhoogklimmen en dan min of meer zwevend naar de onderkant van de volgende boom beweegt. Dit uiteraard op zoek naar het voedsel.

De boomklever is een insecteneter. En dan voornamelijk het gedierte dat zich in de schors bevindt, dus veelal rupsen en larven. Uiteraard wordt een mot of vlinder ook niet versmaad.

Het voedsel vindt hij dus voornamelijk in de bomen, maar we kunnen hem ook vinden op de grond. Daar zoekt hij net als de merel naar het bodemleven, maar ook naar zaden. Dit gedrag op de grond zien we dan ook vaak in het najaar en in de winter, wanneer de insecten wat moeilijker bereikbaar zijn en de boomklever overschakelt op zaden en noten. Hij schakelt dus in die periode over op dit voedsel, omdat de boomklever een standvogel is en niet trekt.

De boomklever is een vogel van het bos en het parklandschap en is steeds vaker te zien in en nabij dorpen en steden. Dat het een en ander aan voer op de voedertafels 's winters ligt, zal daar zeker toe bijdragen. Terug naar mijn koppel. De vogels bleken zich meteen thuis te voelen in hun nieuwe verblijf. Dit verblijf van plusminus 180 x 150 x 200cm was ingericht met wat coniferen, klimop en een paar oude 160cm hoge coniferenstammen die ik rechtop in de grond had gezet.

Die werden meteen hun favoriete plaatsen. Aan de stammen werd gehamerd, gestoken (kom ik zo op terug) en naar hartenlust omhoog EN omlaag geklauterd. Verder werd elk hoekje en gaatje geïnspecteerd

op insecten en andere etenswaar. Het voer ging er prima in. Het zelfgemaakte eivoer, 3 beschuiten met een ei met een mineralen- en vitaminepreparaat met daardoorheen diepvriespinkies en daarbij wat meelwormen. Deze laatste werden gehouden op een meelwormensubstraat teneinde de voedingswaarde wat op te krikken. Als eerste werden de meelwormen en pinkies eruitgehaald. Enkele verdwenen meteen in de bek, maar de meeste werden meegenomen en zoals eerder vermeld verstopt in de spleten die er in het hok te vinden waren. Dat kon tussen planken zijn, maar ook in de stammen. De pinkies werden niet verstopt, maar vastgezet in een spleet en zo leeg gehamerd.

De boomklevers hadden ook enkele nestkasten ter beschikking van het type koolmees. Let op, meerdere dus want de partners slapen niet bij elkaar. Ieder zijn eigen blok. Hoewel ze iedere een eigen blok hadden, werd er overdag wel gebuurt, maar het eigen blok werd frequenter bezocht dan dat van de partner. Ik heb de partners altijd bij elkaar en daar nooit problemen mee gehad, maar heb ook van andere ervaringen gehoord in o.a. het buitenland. Aangezien het een standvogel is, lijkt het me ook logischer dat de koppels in de winter bij elkaar kunnen blijven. Misschien ligt het ook aan de ruimte (afleiding/grootte) en/of het "matchen" van het koppel. Ik heb overigens al een tijdje 2 mannen bij elkaar (dacht dat één een pop was - had niet goed gekeken) en ook dat gaat goed. Ook de jongen konden lang bij elkaar blijven. Maar misschien zegt dat ook meer over de afleiding die ze hadden in de volière. Ik geloof in enrichment en dus spelen beplanting en het moeten zoeken naar voedsel een belangrijke rol in mijn kooien. De boomklevers deelden hun verblijf met een trio vinken en een koppel heggenmussen.

Helaas stierf een van de vogels. Bij de kweker gebeurde hetzelfde, maar van het andere geslacht. Na een korte zoektocht vond ik een koppel. Dat jonge koppel werd gesplitst en we hadden beiden weer een koppel. Meteen werd de nieuwe partner geaccepteerd en het leek alsof ze altijd bij elkaar waren geweest. Met dit koppel ging ik het kweekseizoen in. Ik had nog geen ervaring met Europese insecteneters, dus dat was best wel spannend. Er werd al wel modder tussen het deksel en het blok aangebracht door de vogels, maar niet wat ik had gezien op foto's en films. De kweker had mij ook geadviseerd om een kartonnetje tussen deksel en blok aan te brengen zodat bij het openen de aangebrachte modder niet afbrak en mogelijk de vogels zou verstoren. Aangezien het deksel goed paste en door middel van een even groot plankje als de binnenmaat van het blok in het blok werd gezet, heb ik het zonder een kartonnen plaatje gedaan. Omdat het deksel goed paste, denk ik dat het koppel het ook weinig bepleisterde. Dit is volgens mij ook voornamelijk om naden en kieren af te sluiten. Van de kweker had ik gehoord dat ze bij hem

eikenbladeren als nestmateriaal gebruikten. Bij mij bleven die liggen en werd het blok gevuld met stukken schors en spaanders die ze afhakten van de dode coniferenstammen. Deze waren al wat aan het vermolmen. Op een gegeven moment, ik controleerde alleen als ik even door de voliëre naar de naastgelegen voliëre moest, lagen er 3 eitjes in. Het waren witte eieren met rode vlekjes. Het werden er uiteindelijk 9! Zouden het 2 poppen zijn?? Omdat ik de vogels niet teveel wilde storen, heb ik maar een paar keer gecontroleerd. Er leek wel wat in te zitten, maar zeker was ik niet. Na ongeveer 3 weken na het 3e eitje broeden dacht ik dat er niets gebeurde. Geen jongen, oorzaak het droge nestmateriaal. Immers alleen droge schors en het weer was ook mooi en droog geweest. Mijn aandacht ging inmiddels naar andere koppels die bezig waren. Volgens de gegevens broeden ze maar één keer, dus dit broedseizoen kon ik wel vergeten.

Op een gegeven moment moest ik in de naastgelegen voliëre zijn en keek routinematig in het blok. Mijn verbazing was groot en mijn hart sloeg een keer over. Daar wriemelden 8 jongen tenminste tot zover kwam ik. Ik zag geen ei; dat zou er wel uitgewerkt wezen of vernield. Sowieso vond ik het al een wonder dat de eieren intact bleven op een dergelijk ruig nestmateriaal. Ik heb maar snel de voliëre verlaten en ben gaan kijken op een afstandje of de ouders weer terug in het blok gingen. Dat deden ze en ik heb wat witte meelwormen in de voliëre gegooid en die werden meteen opgenomen. Witte meelwormen zijn in principe beter, omdat het net vervelde meelwormen zijn en dus het exoskelet nog zacht is. Natuurlijk heb je nooit genoeg voor 9, want het 9e ei was wel degelijk uitgekomen, alleen was het jong in het gewriemel van kleine lichaampjes niet zichtbaar geweest. De witte meelwormen waren echter wel favoriet. Die werden als eerste opgenomen en daarna pas de andere. Ook pinkies werden opgenomen en daarvan werden enkele in de snavel genomen, een stuk of 5 dwars in de bek zoals men dat ook ziet bij papegaaiduikers met spierinkjes. Deze diepvriespinkies deed ik eerst in een trömmeltje met insectenpoeder. Dat schudde ik dan even zodat alle pinkies bedekt waren, en dan voerde ik ze meteen aan de boomklevers. Deze witte voedseldieren, de witte meelwormen en witte (bepoederde) pinkies waren elke keer een stimulans voor de ouders om te gaan voeren. Na deze witte voedseldieren werden ook de anders gekleurde insecten opgenomen. Als ik een spin of hooiwagen tegenkwam, verdween die ook in de voliëre. Soms werd die bijna uit

mijn hand gegrepen. Om nog wat extra aan het voedselaanbod te doen heb ik een paar keer een doosje kruivliegen besteld. Ook deze werden gretig afgenomen. Ze zaten vaak al te wachten, als ik met het doosje naar de voliëres ging. De jongen groeiden voor-spoedig en op dag 4 kon ik ze ringen met ringmaat 2,9mm, dat had niet later ontmoeten. Op één jong na dan. Daar was de ring de vorige dag verdwenen. Gelukkig had ik 10 ringen besteld en heb maar vast hier en daar een lijntje uit-gegooid of iemand nog ringen had, mocht die laatste nog eens verdwij-nen. Hoewel dat illegaal is, zal men het vast kunnen begrijpen. Een niet geringde vogel zal natuurlijk nooit als legaal worden aangezien, ook al is die 100x gekweekt. Gelukkig bleef de laatste ring zitten en groeiden de jongen goed op. Allemaal. En dat is best wel een prestatie van de ouders, want de jongen zeurden constant om voedsel. Moederlief dan, want die was eigenlijk degene die het merendeel voor haar rekening nam. Pa heb ik wel mee zien voeren. Alleen kwam die regelmatig weer het blok uit met de meelworm of pinkie in de snavel en at die dan zelf op. Overigens heb ik vaker gezien dat zowel man als pop weer met meelwormen uit het blok kwamen om zich dan om te draaien en weer in het blok te verdwijnen. Het leek erop dat men de eerste keer niet goed terechtgekomen was in het blok om de jongen te voeren. Dit gebeurde voornamelijk rond de 2e week na uitkomen. Na die 2e week werden de jongen gevoerd door de nestopening, eerst nog dat de ouder half in het blok verdween, later hing de vogel alleen voor het blok en het meest hongerige jong kwam dan voor de opening zijn deel ophalen. Alle jongen groeiden voorspoedig op en verlieten het nest. Meteen konden ze vrij goed vliegen. Het nest was nog steeds schoon, pa en ma namen na het voeren steeds een luier in ontvangst en deze werd dan op de invliegopening van het nachthok gesmeerd. Opvallend was dat de jongen na het uitvliegen zelf daar ook hun mest deponeerden. Geen fraai gezicht, maar ach, 9 jonge boomklevers vergoedt veel. Grappig is dat boomklevers altijd vroeg naar bed gaan, reeds om 21.00 gaan zij het blok in, ook in de zomer.

In ieder geval zullen boomklevers vast altijd een onderdeel van mijn collectie blijven. Het zijn mooi gekleurde dieren, niet schuw, altijd nieuwsgierig en altijd in beweging. Kortom een lust om te mogen bezit-ten, kweken en bewonderen.

Tekst en foto's: E.M. Vrij

Foto-impressieVogel 2009

1. Kooi 9146 P.T. Verhijde, agapornis fisheri, euwing D blauw, 92 p.
2. Kooi 11191 S.H. Gebben, Rood mozaïek, 91 punten, kampioen jeugd.
3. Kooi 8333 W. Notten, Grote putter agaath, W. Notten, 88 punten
4. Kooi 6145 D.G. Koppenol, isabel bruin man zebra-vink, 93 p. kampioen
5. Kooi 10303 Th. Seegers, diadeem kuiftimalie, 93 p. kampioen EK
6. Kooi 10658 H. Rozenberg, vredesduifje, 90 punten en kooi 10651 H.C. Hartjes zebra-duifje 91 punten
7. Kooi 988. K. Reins, Geelvoor intensief, 93 p. kampioen
8. Kooi 10466 P. Marchal, chinese dwergkwartel nieuwe mutant haan, 88 punten
9. Kooi 10879 F.R. Raats, bergparkiet man, 92 punten, groepsbeste
10. Kooi 8698 H. van Dort, grasparkiet Hollands bont, 89 p.
11. Kooi 10703 B.J. Ketelaar, karmijnkap vruchtenduif, 92 punten, kampioen stellen.
12. Kooi 10002 C.H. Meijer, turquoiseparkiet man, 92 p. brons
13. Kooi 4042 J. Hols, Scotch fancy lipochroom schimmel, 93 p. kampioen stammen
14. Kooi 7481 J.L. van Kelckhoven, gordelgrasvink crème-ino, 91 p.
15. Kooi 10348 I. Jonker, koningsglansspreeuw, 93 punten kampioen OK
16. Kooi 7375 J.P. Hoogenboom, zwartbuikzonsa-trilde man, 92 p.
17. Kooi 2872 B. van Meeteren, Zwartkobalt geel intensief, 93 p. kampioen
18. Kooi 10163 F.W. Kok, valkparkiet witmasker palefallow pop, 90 p. groepsbeste
19. Kooi 9788 A.H. Vortman, catharinaparkiet, DF grijsvleugel groen, 91 p.

Bouwvakkers

Even wat uit de wereld helpen: er wordt altijd gezegd van bouwvakkers dat die meer natuur kapotmaken dan dat ze opbouwen. Op deze foto's kun je zien dat het niet waar is.

Tijdens het slopen van een gedeelte van het gemeentehuis in Emmen dachten moeder en vader merel nog gauw even een nest te maken in een vleugel die al gedeeltelijk gesloopt was. Ondanks het slopen met zware machines, waarbij het hele gebouw stond te trillen en een oorverdovend lawaai te horen was, bleef moeder en vader merel vast op het nest zitten.

Op een gegeven ogenblik is een vloer boven hen weggehaald en hebben de bouwvakkers het nest met platen beschermd en een invliegopening gemaakt, zodat vader en moeder toch bij het nest konden komen. Je kon tot een 0,50m bij het nest komen, voordat de vogels er afvlogen. En ik kan u vertellen dat alle jongen zijn uitgevlogen.

Met vriendelijke groet,
Jos Arling
Uitvoerder

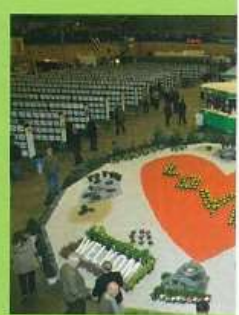
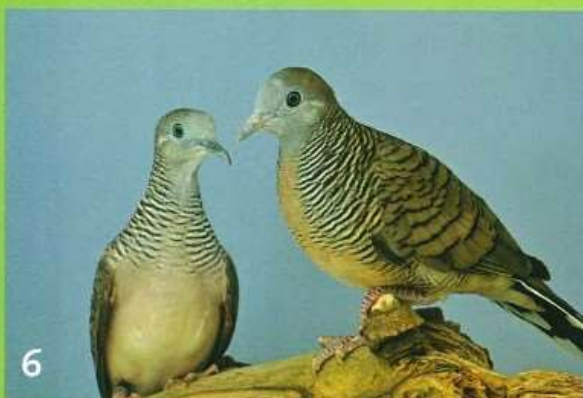

Foto-impres
Foto's: Piet

Vogel

copy

Vogel 2009
derdelinden

copy

Vogel

Vogel 2009

Koud en leeg - sfeervol en gezellig

Het lijkt allemaal zo eenvoudig, vanaf donderdagmorgen 15 januari tot en met zondagmiddag 18 januari, een sfeervolle zaal waarin duizenden vogelliefhebbers genieten van vogels van diverse pluimage, van ongekende inkoopmogelijkheden en van vele sociale contacten die ieder jaar opnieuw herleven.

Maar er is meer, nog afgezien van de vele administratieve handelingen die al maanden van te voren worden verricht.

Het stelling- en kooienmateriaal wordt in Bergen op Zoom al enkele dagen tevoren (met hulp van vrijwilligers) in vrachtwagens geladen en vervolgens op vrijdagmorgen in een ijskoude, tochtige en lege Americahal neergezet. Daar is om 8.00 uur al een flinke groep (al weer) vrijwilligers present, (en met heel veel respect) het betreft, op enkele uitzonderingen na, voornamelijk de nogal wat rijpere jeugd. Lijnen uitzetten, vrachtwagens lossen, stellingen opbouwen, kooien vullen met zand en zaad, afijn een meer dan volledige dagtaak voor de sectiehoofden met hun zaalassistenten. Een en ander wordt op zaterdag voortgezet en in de middag is de zaal gevuld, maar wel met lege stellingen.

Zondagmorgen komt het spel op de wagon. Van heinde en verre worden zo'n 11.500 wedstrijdvogels ingebracht en bovendien zo'n 3800 vogels voor de vrije verkoop. Zonder noemenswaardige incidenten zit het hele spel in de namiddag in een grote variëteit aan kooien. Inmiddels is de uitgebreide computeradministratie opgestart en worden de absente vogels ingevoerd. Vanaf dat moment is er volop werk aan de winkel voor de zaad- en waterdragers.

En dan de maandag, de dag van de keuring en de keurmeesters. Een kleine 400 (wederom) vrijwilligers, niet alleen mannen maar gelukkig ook nogal wat dames, houden elkaar aan het werk. Van voordrager tot computerdeskundige, van keurmeester tot punteninvoerder, van ringencontroleur tot keurbriefjessorteerder, van loopjongen tot administrateur enz. enz.

Voor velen volgt een werkweek die de 40 uur ruimschoots overschrijdt. Hetgeen niet bij een ieder bekend is, maar wat wel expliciet aan de

orde komt: informatie aan de media, verzorging van informatie via de NBvV-site, de temperatuur in de zaal, aanwijzingsborden, indeling en plaatsing standhouders, decoratieve groenvoorziening, garderobe, EHBO-medewerkers, EHBO-vogels, bewaking bij de entree en in de zaal, medewerkers vogelverkoop, afgifte tassen, doosjes en lopers voordat de verkoopafdeling kan worden bezocht, speciale voeding, bezetting bondsstand secretariaat en algemene zaken, standruimte en bezetting speciaalclubs, puzzeltocht voor jeugdige bezoekers en nog veel en veel en veel meer. Natuurlijk hebben wij onbedoeld een aantal onmisbare medewerkers vergeten, neem het ons s.v.p. niet kwalijk. Helaas is ook nu weer gebleken dat er lieden zijn die op oneigenlijke manier hun vogelbestand willen uitbreiden. Zij worden bij deze nog eens nadrukkelijk verzocht niet meer in Apeldoorn te verschijnen en wij verzoeken vriendelijk iedereen die de NBvV een warm hart toedraagt, erop toe te zien dat dergelijke "liefhebbers" in de toekomst geen kans krijgen.

Ach, wij hopen van harte dat u het allemaal heeft meegemaakt, bijvoor-

beeld de openingstoespraak van bondsvoorzitter Henk Marinus, waarin nog eens nadrukkelijk aan de orde werd gesteld dat wij ondanks alle tegenstrijdige geruchten de komende jaren wel degelijk een overeenkomst hebben met de directie van de Americahal. De officiële opening van de show door Piet Deley die er al veertig jaar heeft opzitten als medewerker van het bondsbureau in Bergen op Zoom. Het bezoek aan de show van uiterst gewaardeerde medewerkers die helaas om gezondheidsredenen dit jaar niet inzetbaar waren. De meer dan gezellige sfeer die door duizenden bezoekers werd ervaren tijdens de openingsdagen, de gemoedelijkheid en vriendschappelijkheid van alle TT-medewerkers voor en achter de schermen.

De huldiging van de jeugd- en seniorkampioenen en de inzenders van een bijzondere eerste eigen kweek.

De discussies dat er in voorgaande jaren met bondskruisen en overige prijzen werd gesmeten, men sprak van een prijzenfestival en alleen al meedoen is winnen, en dat tengevolge daarvan een en ander dit jaar wellicht naar de mening van sommigen wat al te strak is bijgesteld.

Ach, we hebben getracht het u allen zoveel als mogelijk naar de zin te maken. Wij danken alle inzenders, medewerkers, standhouders, personeel Americahal en eenieder die op welke wijze dan ook heeft bijgedragen tot een naar onze mening op alle fronten succesvolle "VOGEL 2009", heel hartelijk voor hun inzet.

En dan de maandag na de show: alles open, koud en tochtig, overgebleven vogels, verkeerde vogels meegenomen, vrachtwagens in en uit, en weer die vrijwilligers waar wij buitengewoon trots op zijn. Immer: de NBvV dat zijn wij samen.

En natuurlijk voor het volgend jaar:

Eerst koud en leeg maar vervolgens weer sfeervol en gezellig.

Loek Bertina, secretaris

VOGEL

copy

De kweek met de koolmees (*Parus major*)

De koolmees is m.i. de makkelijkst te kweken mezensoort en daarom geschikt voor de beginnende kweker van insectenetende vogels. Voordelen ten opzichte van diverse andere insectenetters zijn:

- De koolmees schakelt in de winterperiode grotendeels over van insecten op oliehoudende zaden en bessen.
- Paarvorming van de koolmees vindt al in januari plaats. Dit biedt de mogelijkheid de vogels het gehele jaar als koppel te huisvesten.
- Het onderscheid tussen de seksen is makkelijk, omdat er uiterlijk waarneembare verschillen zijn tussen man en pop. Man heeft een veel bredere en doorlopende borststreep dan de pop.
- Kou heeft geen invloed op de vogels. Vogels overnachten het gehele jaar in een nestkast. Het is dan ook van belang dat het gehele jaar enkele kasten in de volière aanwezig zijn.
- Jongen en ouders blijven lang na het zelfstandig worden als groep bij elkaar. Dit biedt de mogelijkheid meer vogels in één vlucht te plaatsen. Deze tolerantie is echter niet vanzelfsprekend. Koolmezen zijn in staat jonge en zwakke vogels te doden en hierna wordt in veel gevallen de schedelinhoud opgegeten.

Paarvorming

In het najaar zien we dat er een "losse" paarvorming plaatsvindt binnen een groep mezen. Wanneer de mezen de mogelijkheid hebben uit verschillende mezen hun partner te kiezen, is de kans van een geslaagde kweek veel groter dan wanneer wij voor de mezen een partner selecteren. Begin januari zien we dat de onderlinge band tussen de partners versterkt. Echte territoriumgevechten vinden nog niet plaats, maar aan het eind van de eerste maand van het nieuwe jaar horen we de bekende roep steeds meer en de man verliest de pop niet meer uit zijn gezichtsveld.

Gedrag

Er is al veel onderzoek naar koolmeezengedrag verricht. Deze mees is al jaren een geliefde modelsoort voor populatie-oecologische studies. Deze soort is namelijk gemakkelijk te kweken in gevangenschap en bouwt in gevangenschap al snel een band op met zijn verzorger(s). Kenmerkend in individuele gedragsverschillen zijn de zogenaamde lefgozertjes en de meer terughoudende mees. Uit onderzoek van ecologen naar koolmeezengedrag in het wild en van in gevangenschap gekweekte vogels blijkt dat de genen van de ouders ongeveer 54 % van de persoonlijkheid van een individu bepalen. Voor onderzoek werden vier generaties lang de brutaalste aan de brutaalste koolmees gekoppeld en de voorzichtigste aan de voorzichtigste. Dit leidde ertoe dat de brutaalste steeds brutaler werd en de voorzichtigste voorzichtiger. Hier kan de koolmeeskweker, en de kweker van andere Europese vogels, zijn voordeel mee doen. Eigenschappen zoals goed broed- en voergedrag en andere positieve eigenschappen zijn dan ook door selectie te beïnvloeden. Dat geldt overigens ook voor negatieve eigenschappen. Het brutale type kiest actief en snel een partner en probeert de situatie naar zijn voordeel te manipuleren. De terughoudende mees zal zich eerder proberen aan te passen aan een situatie dan de snelle, deze probeert een niet te manipuleren situatie te vermijden. Toch is niet alleen het genotype allesbepalend. Ook het gedrag van ouders en nestgenoten lijkt invloed te hebben op het soort gedrag van de mezen. Als "snelle" kuikens in hun groei worden geremd, doordat ze te weinig voer krijgen in de nestperiode, worden ze langzamer in hun gedrag. Ook hormonen die het moederdier meegeeft aan het ei, heeft invloed op het gedragstype van het jong. Wanneer we de conclusies uit het onderzoek doortrekken naar onze vogels, blijkt wel hoe groot de invloed is op het bezit van een eigen stam en daarmee de mogelijkheid van selectie op diverse eigenschappen. Het wel of niet slagen van de kweek is door selectie grotendeels te beïnvloeden.

Nestkast

De nestkast moet 28cm hoog zijn, de bodem en het dak 11 x 11cm, dikte hout 2cm, hoogte invlieglat vanaf de bodem gerekend 19,5cm en diameter invlieglat 32mm. Bij voorkeur is het invlieglat naar het oosten gericht. Liefst het hout niet behandelen en zeker nooit de binnenkant van de kast. Hang drie kasten per koppel in de kweekvlucht. Na het

uitvliegen van de jongen moet het nestmateriaal verwijderd worden en de kast liefst ondergedompeld worden in kokend water. In de koolmeeskast willen nogal eens vogelvlooiën huizen. De volwassen vogels overnachten het gehele jaar in de kasten en zullen bij aanwezigheid van vogelvlooiën in conditie achteruitgaan. De vlooiën zuigen namelijk bloed bij de vogels en bij een groot aantal vlooiën kan er bloedarmoede bij de mezen optreden.

Nestmateriaal

De ruwbouw van het nest bestaat geheel uit mossen. Callier ganella cuspidata, een mos dat we na de winter in gazons aantreffen, is zeer geschikt als nestmateriaal. De boven- en binnenzijde van het nest bestaat geheel uit dierenhaar. De firma Quiko heeft dit nestmateriaal in haar assortiment.

Nestbouw

De eigenlijke nestbouw start meestal begin april. Al veel eerder, vanaf eind januari, hameren de vogels al in de kast en rond de buitenzijde van het vlieglat. De nestbouw bedraagt ongeveer 10 dagen. In enkele gevallen, vooral bij erg regenachtig en bewolkt weer, kan de nestbouw enkele dagen onderbroken worden.

Eieren

Er worden vijf tot dertien eieren gelegd. Tijdens de legperiode worden de eieren na het leggen van een ei volledig afgedekt met nestmateriaal. Het lijkt of er geen eieren in het nest aanwezig zijn. Pas dan ook op met nestcontrole, de kans bestaat dat er ongezien wel eieren in de kast liggen en dat deze kapot gedrukt worden. Bij grote legsets wordt er gebroed vanaf het tiende ei. Bij kleinere broedsels wordt er vanaf het laatste gelegde ei gebroed. De broed-duur bedraagt 13 dagen. De pop broedt alleen en wordt door de man van voedsel voorzien.

De jongen

De jongen zijn vleeskleurig met een brede gele snavelrand. De jongen worden door beide ouders gevoerd. Het totaal aantal voerbeurten in de nestperiode bedraagt om en nabij de vijfduizend. De in het wild levende koolmezen voeren hun jongen vrijwel alleen spanrupsen. In gevangenschap zijn buffalowormen en pinkies geschikt. De jongen kunnen de vijfde levensdag geringd worden met een 2.7mm ring. Hieromheen trekken we een stukje ventielslang om te voorkomen dat de oudervogel de ring met het jong uit het nest verwijdert. De nestduur bedraagt 18 tot 21 dagen. Na het uitvliegen zijn de jongen na enkele dagen in staat zelf voedsel op te nemen. Zij worden echter nog een lange periode door de ouders bijgevoerd. Gecultiveerde mezen willen, als de jongen enkele dagen oud zijn, ook deels overgaan op het voeren van grof eivoer (ei). Na het eerste broedsel volgt nog wel eens een tweede. De kans van slagen is echter minder groot dan bij het eerste, omdat het minder eieren bevat. Nesten met weinig jongen worden slecht gevoerd en vaak na een dag of acht verlaten.

De koolmees op de tentoonstelling

Het is betrekkelijk eenvoudig een koolmees voor een tt. af te richten. Wel zien we dat vrijwel alle in gevangenschap gekweekte mezen veel bleker zijn dan die in het wild. Vooral het geel is erg mat. We kunnen door het geven van een kleurstimulerend poederextract (afrikanen) de gele kleur wel positief beïnvloeden.

Kleurmutanten

Er zijn al enkele in gevangenschap gekweekte kleurmutanten zoals de pastelkleurige, bruine en bonte koolmees. Willen we deze rmutanten voor de toekomst veiligstellen dan zal er meer gekweekt moeten worden met de intelligente en makkelijk te houden mees.

Paul Oude Efferink
foto: Piet Onderdelinden

De wompoovruchtenduif

Ptilinopus magnificus puella (Lesson & Garnot, 1827)

Algemeen

Vruchtenduiven behoren net als de gewone duiven tot de grote familie Columbidae. Deze grote duivenfamilie is onderverdeeld in een aantal subfamilies. Een daarvan is de subfamilie Ptilinopidae waarin de echte vruchtenduiven zijn ondergebracht. Ze worden vruchtenduiven genoemd, omdat ze hoofdzakelijk vruchten eten. De belangrijkste kenmerken van vruchtenduiven zijn een zeer brede snavel waardoor ze grote vruchten kunnen inslikken, een tamelijk brede voet en een bevederd loopbeen. Verder hebben ze een kleine langgerekte maag, die zeer zwak gespierd is. Ook het darmkanaal is aanzienlijk korter dan dat van zaadetende duiven.

De subfamilie Ptilinopidae telt maar liefst 39 soorten, de een nog mooier gekleurd en getekend dan de ander. De grondkleuren zijn groen, geel en grijs; verder bezitten ze rode, zwarte, blauwe of purperen tekeningen.

Een van de meest fraaie vruchtenduiven is de wompoo- vruchtenduif, *Ptilinopus magnificus* (Temminck, 1921). Hierbij onderscheidt men zeven ondersoorten, die ik volledigheidshalve hier vermeld:

Ptilinopus magnificus magnificus (Temminck, 1821)

Ptilinopus magnificus assimilis (Gould, 1850)

Ptilinopus magnificus interpositus (Hartert, 1930)

Ptilinopus magnificus kerri (Mathews, 1912)

Ptilinopus magnificus poliurus (Salvadori, 1878)

Ptilinopus magnificus septentrionalis (A. B. Meyer, 1893)

Ptilinopus magnificus puella (Lesson & Garnot, 1827)

Over de laatstgenoemde ondersoort puella, de wompoo- vruchtenduif van de Vogelkop, wil ik het hier verder hebben.

Beschrijving van *Ptilinopus magnificus puella*

Man en pop: lengte ongeveer 30cm. Kop en nek tonen parelgrijs. Keel en borst zijn glanzend purperkleurig; buik, flanken en onderstaartdekveren heldergeel. De rug en het grootste gedeelte van het vleugeldek zijn smaragdgroen; diagonaal over de vleugels loopt een onderbroken vleugelbalk bestaande uit kleine witte vlekjes op de secundaire vleugeldekveren. De grote vleugelpennen zijn zwart evenals de bovenzijde van de staart; de onderzijde van de staart is donkergrijs. De snavel is aan de basis roodachtig, voor het overige geel. Ogen donker met dieprode iris; rondom het oog loopt een helderblauwe oogring. De poten zijn blauwgrijs; nagels donkergrijs.

Jonge wompoos zijn wat valer en tonen hier en daar groene vlekken.

Verspreidingsgebied:

Vogelkop (Noordwest-Nieuw-Guinea) en nabijgelegen eilanden.

Biotoop en leefwijze

Deze duif is vooral een bewoner van de randen van het regenwoud. Hij bezoekt soms ook wel cultuurlandschappen met veel fruitdragende bomen en kleine bosjes. De vogels zijn echte boombewoners die zelden op de grond komen, meestal alleen om wat te drinken of om zich te baden. Ze voeden zich in hoofdzaak met de vruchten die het regenwoud voortbrengt. De belangrijkste voedselbronnen van deze duiven behoren tot de families van de vijgachtige, de laurierachtige, en de

palmachtige bomen. Onderzoeken in Nieuw Guinea hebben uitgewezen dat het menu van deze vruchtenduiven over het hele jaar genomen neerkomt op meer dan vijftig vruchtensorten. De duiven verplaatsen zich telkens, al naargelang de vruchten van verschillende bomen rijpen. Op hun voedertochten rukken de duiven de vruchten van de boomtakken en bosranken en slikken die vervolgens heel in. Hierbij komt hun brede snavel goed van pas, want ook grotere vruchten kunnen op die manier in één keer verorberd worden. Tijdens het foerageren hangen de duiven als acrobaten aan de takken en twijgen zoals we dat ook van de papegaaiaachtigen kennen. Ondanks hun kleurrijke verschijning zijn ze in het hoge bladerdek moeilijk te vinden en ze laten zich dan ook het best lokaliseren door hun roep en het geluid van vallend fruit, als ze foerageren. Als regel leven deze duiven paarsgewijs. In de broedtijd ziet men ze ook wel alleen, maar als er fruit in overvloed is, vormen ze vaak kleine vluchten.

Voortplanting in de wildbaan

Het broedseizoen van deze duif in de wildbaan begint gewoonlijk in het midden van het droge seizoen en eindigt in het begin van het regen-seizoen. Als nestplaats kiezen ze een horizontaal gevorkte tak of een blad van een palmboom op niet al te grote hoogte (gewoonlijk tussen 3 en 4m) en bouwen daarop een slordig, tamelijk groot, plat nest van stokjes, takjes en twijgjes, zoals we dat van de meeste duivensoorten kennen. Doffer en duivin dragen elk een deel bij aan de bouw van het nest. Het legsel bestaat uit slechts één wit ei. Men kan het soms van onder door het doorzichtige bouwsel zien liggen. Beide duiven broeden,

de doffer overdag en de duivin 's nachts. De broedduur is ongeveer 21 dagen, eerder iets langer dan korter. Doffer en duivin verzorgen samen de jongen; de nesttijd bedraagt ongeveer veertien dagen. Elk jaar wordt slechts één jong grootgebracht, maar als de eerste ronde om de een of andere reden mislukt, willen ze nog wel eens opnieuw beginnen.

Avicultuur

Deze vruchtenduif is extreem zeldzaam in volièremilieu en dat geldt zeker voor de particuliere liefhebber. Wompoos gedijen alleen, als ze over een ruime en rond de 20° Celsius of iets hoger verwarmde binnenvolière kunnen beschikken, waarmee niet gezegd is dat ze bij mooi zomerweer overdag niet eens naar een aansluitende buitenvolière zouden mogen. Als voedsel kan men ze een salade voorzetten van in blokjes gesneden appel, peer, meloen, banaan, kiwi en tomaat, waaraan wat gedroogde insecten zijn toegevoegd. Dit kan verder aangevuld worden met voorge-weekte krenten en rozijnen, alsmede in stukjes gesneden gekookte wortel. Ook verse lijsterbessen, vlierbessen en vogelkers, gaan er wel in. Er bestaan ook speciale voeders voor vruchtenetende duiven, waarmee geen universeelvoer wordt bedoeld. Let er wel goed op dat deze voeders een laag ijzergehalte bezitten om ijzeropstapelingen in het lichaam te voorkomen. Vers drink- en badwater dient steeds ter beschikking te staan, evenals grit, maagkiezel en mineralen. Broedresultaten met deze duif zijn voor zover ik weet in Nederland nog niet behaald.

Tekst: H.W.J. van der Linden
Foto's: Max Weijers

EEN UITVINDING DIE U VEEL TIJD
EN GELD KAN BESPAREN

W.W.W.KAFOMATIC.NL

ZAADZIFTER

VOGELMARKT BOSKOOP

Een must voor iedere vogelliefhebber.

Iedere 1e zaterdag v/d maand van september 2008 t/m april 2009
Openings tijden: 09.00 tot 12.00 uur

ZAAL: Stichting Boursdal TTC Ierland, Hallilaan 8, Hazerswoude-dorp
Ruime parkeergelegenheid aanwezig
Voor meer info: www.vogelmarkt.nl

Wijziging regeling gesloten pootring voor beschermde vogels

Het jaar 2009 had een goede start. Na een hele lange periode van overleg tussen de COM-commissie wetgeving en het ministerie van LNV is de door de aangesloten organisaties zo zeer gewenste wijziging van de "Regeling afgifte en kenmerken gesloten pootringen en andere merktekens" een feit.

De regeling, die in 2002 tot stand kwam, bevatte voor een aantal vogels ringmaten, die in de praktijk niet of moeilijk waren te hanteren. Bij gebrek aan volledige informatie waren deze deels tot stand gekomen door meting van de poot van opgezette vogels of door een vergelijking te maken met vogels waar wel voldoende informatie over beschikbaar was. In de praktijk bleek dat dit voor een aantal vogels tot grote problemen bij het ringen leidde. Vogels moesten soms te vroeg geringd worden of de ring moest geforceerd om de poot worden geplaatst, waardoor beschadiging van de poot kon optreden. Het ringen met een grotere dan de voorgeschreven maat was in de praktijk geen optie, omdat de AID bij controle geen afwijkende ringmaten accepteerde. Hiervoor is menig vogelhouder in het verleden beboet.

In de COM-commissie wetgeving, waarin alle organisatie is dit in de afgelopen jaren

uitgebreid aan de orde geweest en werden de problemen veelvuldig onder de aandacht van het verantwoordelijke departement gebracht. Het rapport van Vogelbescherming Nederland over de door hun gesignaleerde misstanden bij de Europese vogels was indirect de aanleiding dat in 2008 ook Vogelbescherming Nederland bij deze discussie werd betrokken. Vooruitlopend op de officiële vaststelling van het besluit door de minister, waarschijnlijk per 1 juli 2009, kunnen vast een aantal veranderingen worden doorgevoerd.

Wat gaat er in de praktijk veranderen? Het belangrijkste punt is dat de lijst met ringmaten nu een adviserend karakter heeft. Er mag hiervan onder bepaalde dwingende omstandigheden vanaf geweken worden, bijvoorbeeld als het dierenwelzijn in gevaar komt. De beleidsafpraak is dat afwijken naar beneden qua ringmaat mag en naar boven mits goed beargumenteerd. Te denken valt hierbij aan een vogel, die na het ringen de ring heeft verloren en hierna met een grotere ringmaat moet worden geringd. Het zal duidelijk zijn dat dit een specifieke uitzonderingssituatie betreft, die goed gedocumenteerd moet worden in het kweekboek. De eis dat een ring niet van de poot verwijderd kan worden zonder de

poot of de ring te beschadigen blijft uiteraard onverkort van kracht.

Voor een aantal beschermde vogels is er nu een correctere ringmaat in de lijst opgenomen. Deze lijst is te vinden op www.nbv.nl en kan als pdf.document worden gedownload

De regeling wordt naar alle verwachting officieel van kracht op 1 juli 2009. Dit betekent in de praktijk dat de ringbestelling 2010 onder de nieuwe regeling valt. Op dit moment wordt er ook nog met het ministerie overlegd over de digitalisering van het ringen bestellen. Uitgangspunt hierbij is dat het geen extra belasting moet opleveren voor de organisaties die ringen uitgeven. Hoe dit precies in zijn werk gaat wordt in de komende maanden meer duidelijk.

Zoals in de aanhef reeds werd gezegd is er een grote stap vooruit gezet. Wij zijn erg blij met het resultaat en een aantal problemen, die de oude regeling met zich meebracht, is hierdoor opgelost.

John van der Jagt (Speciaalclub Europese Cultuurvogels)

Ringen bestellen voor 2010

Voor kweekseizoen 2010 worden uitsluitend oranje gekleurde ringen uitgeleverd.

Prijs van de ringen in Euro's:

- Gekleurde geanodiseerde ringen 0,20
- Van binnen en buiten gekleurde geanodiseerde ringen 0,35
- Gekleurde ringen voor Europese Cultuurvogels en andere beschermde vogels 0,30 *)
- Van binnen en buiten gekleurde geanodiseerde ringen voor Europese Cultuurvogels en andere beschermde vogels 0,45 *)
- Aluminium(kleurige) ringen 0,75
- Roestvrijstalen (RVS) ringen 1,75
- Spoedbestelling basisprijs per ring extra 1,00

*) - Deze ringen zijn duurder in verband met het aanbrengen van de voorgeschreven breuklijn. Houd u er rekening mee dat ook bastaarden van Europese cultuurvogels een ring met een breuklijn moeten dragen.

Voor elke ringenbestelling wordt per kweker € 2,50 administratiekosten in rekening gebracht. Wanneer u op beide formulieren, dus "gewone vogels" en "Europese cultuurvogels/overige beschermde vogels" *gelijktijdig* uw ringen bestelt, bent u maar 1x de administratiekosten à € 2,50 verschuldigd.

Bestelronde 1

Uitleverdatum na 1 oktober 2009
Inleverdatum bij de ringencommissaris uiterlijk 21 april 2009
Inleverdatum bij bondsbureau uiterlijk 30 april 2009

Bestelronde 2

Uitleverdatum na 15 december 2009
Inleverdatum bij de ringencommissaris uiterlijk 20 september 2009
Inleverdatum bij bondsbureau uiterlijk 1 oktober 2009

Bestelronde 3

Uitleverdatum na 1 april 2010
Inleverdatum bij de ringencommissaris uiterlijk 21 januari 2010
Inleverdatum bij bondsbureau uiterlijk 31 januari 2010

Bestelronde 4

Uitleverdatum zodra gereed, echter uiterlijk 15 mei 2010
Inleverdatum bij de ringencommissaris uiterlijk 20 maart 2010
Inleverdatum bij bondsbureau uiterlijk 30 maart 2010

Ringenbestellingen met ringjaar 2009 kunnen tot en met 20 maart 2009 worden gedaan.

Inleverdatum bij bondsbureau uiterlijk 30 maart 2009. Daarna kunnen voor dit jaar alleen nog ringen besteld worden als spoedbestelling.

Bent u uw blad kwijt, of wilt u informatie dan kunt u terecht op de website van de NBVV: WWW.NBVV.NL. Indien u uw blad niet wilt beschadigen kunt u hier ook de formulieren downloaden.

Twijfelt u over de juiste maat van de benodigde ringen? Via onze website kunt u gebruik maken van **VOGELINDEX**. U vindt hier de gegevens van alle vogels!

Het is van belang dat de bestelformulieren goed leesbaar, volledig en correct zijn ingevuld. Dit geldt uiteraard ook voor de formulieren die door de ringencommissarissen verzonden worden. Controleer dus na het invullen *altijd* of dit het geval is! In geval van twijfel of vragen kunt u het beste even contact opnemen met het bondsbureau.

De verwerking van bestellingen via de ringencommissarissen van de afdelingen wordt bespoedigd door het gebruik van de speciale antwoordenvellen. Deze zijn gratis te bestellen bij het bondsbureau.

Wacht niet te lang met het bestellen van de ringen!

foto: Alex Mulder

Door Ger Essenberg

De **roodkuiftoerako** behoort door zijn fraaie rode opvallende kuif met witte rand tot de kleurrijkste toerako's. Zijn hoofdkleur is zoals alle vogels van het geslacht *Tauraco* groen en rood. Het groen als algemene lichaamskleur en het rood in de vleugelslagpennen. Dat rood is duidelijk te zien als de vogel vliegt en in rusthouding zien we dit als een rode streep in de vleugels. Deze rode en groene kleur hebben al vele jaren ornithologen en zelfs chemici beziggehouden. Groen is in de vogelwereld meestal een combinatie van een blauwe structuurkleur en een doorschijnende, door carotenen gevormde gele kleurstoflaag. Bij toerako's echter is het geen echte combinatie, maar een echte kleurstof die men turacoverdine noemt. De rode kleur van de slagpennen bestaat uit een koperhoudende kleurstof, turacine genaamd. Deze aparte bevedering komt alleen bij toerako's voor. Zoals alle toerako's bezit ook de roodkuif een vrij lange staart en daarmee is zijn totale lengte 40cm. Bij het oppakken van toerako's moet men altijd opletten dat dit met droge handen gebeurt, de veren zitten namelijk zeer los.

Deze vogels komen van oorsprong uit Kongo en Angola, daar leven zij hoog en veilig verborgen tussen het dichte gebladerte van de woudreuzen. Toerako's wagen zich weinig op de grond en het is dan ook aan te bevelen het voedsel op voederstandaards enkele meters boven de grond aan te bieden.

Het zijn echte boomvogels die zich tussen het dichte gebladerte razendsnel voortbewegen, lopend en springend over de takken. Hiervoor zijn hun poten speciaal aangepast: de buitenste tenen staan dwars op de voet en kunnen zowel iets naar voren als naar achteren gericht worden om het beste houvast te krijgen. Aan de sterk afgeronde vleugels kunnen we zien dat het geen grote afstandvliegers zijn; ze zijn echter zeer wendbaar tussen de dichte takken en struiken.

Toerako's zijn te houden in binnen- met buitenvolières en omdat deze vogels graag grote horizontale sprongen maken, is het zaak de ruimte niet te klein te houden. Dit geldt dan voor zowel het binnen- als buitenverblijf. De lengte en de hoogte zijn in beide gevallen het belangrijkste en omdat de vogels graag hoog verscholen zitten, is een verblijf lager dan 2m niet aan te raden. Het buitenverblijf hoeft niet overdekt te zijn, het binnenverblijf houdt men 's winters matig verwarmd. Er zijn liefhebbers die hun verblijven ruim beplanten en anderen houden het op alleen een paar zit/loopstokken, dit naar ieders eigen smaak. Wel moet erop gelet worden, dat toerako's graag van jonge bladknoppen eten, dus alleen stevige, niet giftige bomen en struiken zijn te gebruiken. Als we gericht willen fokken is één paar toerako's per verblijf aan te raden. Tijdens de balts van de man spreidt de pop haar vleugels, drukt zich op de zitstok waarna een paring volgt. Opgelet dient te worden of de vogels die we bij elkaar plaatsen, elkaar accepteren. Er kunnen heftige achtervolgingen plaatsvinden en daarom is het zaak wat schuilplaatsen zoals lage struiken e.d. aan te brengen, zodat de vervolgdde kan wegruipen. Is het een lege kale ruimte, dan blijft diegene die jaagt, net zo lang jagen tot de ander erbij neervalt en menig toerako is daarna zodanig toetakeld dat hij er dood bij neerviel. Een

gewaarschuwd mens telt dus voor twee! Handopfokvogels weten soms niet wat hun partner is, deze zijn dus extra kwetsbaar!

Toerako's maken een slordig takkenestje van tabaksstelen en wat hooi in een rieten nestmandje of nestkast van 30x30x30cm met een invleggat van 20cm. Er worden meestal 2 witte eieren ter grootte van een duivenei gelegd. Afwisselend wordt dan door de man en pop gebroed. Tijdens de broedtijd zijn de ouders niet agressief. Na een broedtijd van 21 dagen komen de eieren met tussenpozen van 1 dag uit. De jongen zijn dan zwart en hebben veel dons. Op een leeftijd van 14 dagen zitten ze al aardig in de veren en kunnen ze met 8mm ringen geringd worden. Zijn ze ± 22 dagen, dan verlaten de jongen het nest en keren er nog zo'n 4 dagen naar terug, dan worden ze niet door hun ouders verjaagd. De voeding bestaat meestal uit een fruitmix van in kleine dobbelsteentjes gesneden appel, witlof en peen met tahoe, vruchtenpaté en ijzerarm universeelvoer. Tegenwoordig worden ook kant-en-klaar pellets zoals T16 gegeven.

Roestnekkrombektimalies, komen van oorsprong uit Zuidoost-Azië. Daar vinden we ze met 14 ondersoorten in Nepal, Assam, Myanmar, Yunnan, Vietnam en China.

Graag vertoeven zij daar laag langs de grond in het dichte struikgewas van de donkere wouden. Door hun bruine schutkleuren moet men goed zoeken om ze te kunnen waarnemen. En door zijn luide roep die soms ook op die van een gaailijster lijkt, kan hij wel eens voor verwarring zorgen.

foto: Piet Onderdelinden

Zijn voedsel bestaat uit vele soorten insecten zoals kevers, sprinkhanen, rupsen, larven en cicaden. Verder eten ze vele soorten bosvruchten en soms zaden.

Hun nest vinden we vaak laag langs de grond tussen de onkruiden, het mos van wegganten, tegen bemoste of met epifyten begroeide stenen en dergelijke, gewoonlijk in het bos of aan de randen daarvan. Het nest is samengesteld uit grote hoeveelheden plantendelen zoals takjes, droge bladeren, bladstelen, enz., waarmee een bolvormig, weinig stevig geheel wordt gebouwd met een doorgaans grote opening in de top, dan wel aan de voorzijde. De nestkom is gevoerd met wat dunner materiaal, soms een weinig mos, maar gewoonlijk wordt geen mos in de nesten verwerkt. De maten van een dergelijk nest zijn ongeveer: hoogte 10-25cm en breedte 11-23cm. De nestholte heeft een middellijn van 6-8cm, de diepte daarvan is 4-10cm.

Er worden 3 witachtige eieren met donkere spikkeltjes gelegd. Soms leggen meerdere vogels hun eieren in dit nest en daarom kunnen deze nesten wel 5 tot 6 eieren bevatten. Waarschijnlijk is de pop iets lichter gekleurd dan de man. Hoofdzakelijk bebroedt alleen het popje 13 dagen haar eieren. Op een leeftijd van 10-14 dagen vliegen de jongen al uit, ze zijn dan nog lichtbruin en laten wel al duidelijk de oogstreep zien. Als hoofdvoedsel geven we universeelvoer aangevuld met fruitmix. Tijdens de opfok wordt dit aangevuld met mierenneitjes, pinky's, buffalo's, witte meelwormen enz. Zowel met roodkuiftoerako's als roestnekkrombektimalies worden regelmatig fokresultaten behaald!

Vogelbespreking

Tekst en foto's: Jan Bouwmeester

grijsgroen man.

Opvallend is een breed en diep masker met mooie grote stippen. Het geel naast de neusdoppen is ook mooi breed. Hiernaast worden volle wangen getoond. De voorhoofdbevedering heeft wel een goede groeirichting maar is te kort. Hierdoor toont de kop te plat en is niet breed genoeg.

Grijsgroen man.

Deze vogel heeft een prima lengte van de bevedering. Het voorhoofd waaiert fraai breed en hoog uit. Dit masker is mooi diep, jammer dat de stippen wat over elkaar heen liggen. Al staat er weinig van het lichaam op de foto, toch kan je aan het model en volume zien dat het een vogel met mooie wigvorm en lengte moet zijn. Kwalitatief is het een veel betere vogel dan de vogel van foto 1.

Lutino man.

Wat een prima lutino zien we hier. We zien het zijaanzicht en toch kan je zien dat het voorhoofd mooi breed uitwaaiert. Alleen zou de voorhoofdbevedering nog wat meer naar voren over de snavel moeten staan. De nek partij is enorm goed gevuld en loopt mooi over in het lichaam. Het achterhoofd zou nog iets hoger mogen zijn. De vogel heeft ook een goede ooglijn die iets voorover gaat. De kleur is goed diep geel.

Geelvleugel lichtgroen.

Een geelvleugel behoort een wangvlek van een goede diepte te tonen en sterk opgebleekte golftekening in combinatie met een volle lichaamskleur. Bij deze vogel zien we dat de tekening behoorlijk is opgebleekt maar ook dat de wangvlek iets dieper van kleur zou mogen zijn. Ook de lichaamskleur kan nog een fractie dieper. Toch is dit een geelvleugel die vrij goed aan de vereisten voor kleur en tekening voldoet. Vaak is namelijk de tekening erg donker grijs. De vogel heeft al een vrij goede maskerdiepte. De stippen zijn goed van kleur gereduceerd. De kop moet meer lengte hebben van het voorhoofd naar het achterhoofd. De nek moet voller.

Volière van de maand

Opnieuw bevangen door tropische vogels, dus kwam er een volièrel!

Vroeger was mijn vader in zijn Enschedese tijd vooral liefhebber van bruine zebrevinken. Hij hielp in die tijd de bekende zebrevinkliefhebber Jan Norde met een volièrel bouwen. Nu al lange tijd in Hardenberg wonend, raakte hij weer besmet met het vogelliefhebbervirus. Vorig voorjaar besloot hij samen met ons om weer zebrevinken en andere vogels te gaan houden. Onder andere werd de landelijke zebrevinkenshow in Veenendaal bezocht. De zomer en het najaar werden gebruikt om zo voordelig mogelijk alle juiste materialen in te slaan en de tuin aan te passen voor de volièrel. In de winter werd begonnen met de aanleg van het nachthok. En wat voor een! Er werd een fundering gemaakt waarbinnen beton met wapening werd gestort. Daarvoor waren er eerst waterleidingen en stroomkabels door de tuin gelegd naar de juiste plaats. Op die fundatie kwam een opbouw van wanden van sandwichplaat (geïsoleerde wandmateriaal met aluminium er om heen). De hoeken werden compleet gemaakt met alu stripprofielen. De wand naar de buitenvolièrel bestaat uit ramen met dubbel glas. Er is onder en boven voor zowel kwartels als vogels rekening gehouden met een royale in- en uitgaan mogelijkheid naar de buitenvolièrel. Het lage puntdak is afgewerkt met dakleer. Van binnen uit werd het dak geïsoleerd met tempex en vervolgens afgetimmerd. De afmetingen zijn 2 bij 2 meter, de hoogte binnen 1,80. Van deze ruimte is een strook van 60 cm breed besteed aan sluis en een plaats

voor een 3 broedkooien om selectief te kunnen kweken. De rest van de ruimte is vlucht waar alle vogels kunnen broeden. Mijn vader is van huis uit elektricien. Vandaar dat de TL-verlichting met een automatische dimmer naar dag- en nacht mode in te stellen is en dat de tijd goed automatisch geregeld kan worden. Vanuit het binnenhok kan je naar de buitenvolièrel, die 2,60 bij 2 bij 1,80 meter groot is. De standers en leggers zijn van alu buisprofiel 2x2 cm waarop het volièrelgaas met popnagels is aangebracht.

Begin april werd de accommodatie ingericht en in gebruik genomen, direct al met veel succes. De inmiddels aangeschafte koppels vogels hebben begin juni al voor aardig wat nakweek gezorgd, waaronder bruine en bonte zebrevinken, natuurbroed goudamadines en een cinnamon getekend diamantduifje, zoals op de foto te zien is. De hele familie leeft intens mee met wat zich allemaal in de volièrel afspeelt. En...het is nu al zeker dat het vogelliefhebbervirus ook overgeslagen is op mijn broer en mij.

Annemieke André.

Volierebouw Nederland

Onze specialiteit is... Topkwaliteit!

Hermes Volierebouw Nederland
Wijk bij Duurstede
Nieuwe Tielseweg 57-22
4001 JT Tiel
Telefoon: +31 (0)344-752140
Fax: +31 (0)344-752141
Mobiel: +31 (0)643-111280
Website: www.volierebouw.com
E-mail: info@volierebouw.com

Beste materiaalgebruik Door gebruik te maken van een geanodiseerd en antiek aluminium profiel is oxidatie, en daartoe behorende een langzame verslijting van de vogels, onmogelijk.

Schitterende afwerking Door negatieve popnagels te gebruiken, kunnen de vogels zich niet aan de popnagels of gaspunten beschadigen. Ook, bij gebruik van polycarbonaatplaten, geen verhuizingen, barsten, afgevorming of stuk vliegen!

Duurzame afwerking Perfecte 45 graden hoekverbindingen zonder giftige plastic koppelstukken te gebruiken. Zelfs schrammen, stoten en oergetelke zijn op zijn minst geanodiseerd.

Kleuren Profielen zijn standaard geanodiseerd of RAL 6009 groen, alle andere RAL kleuren zijn op bestelling leverbaar.

Gaas Wij gebruiken een ARA-bestendig stalen gaas, daarna verzinkt en vervolgens voorzien van een laag aluminium met desgewenst zelfs een zwarte poedercoating.

Onkruiden en vogels deel2

Het kweken van goudvinken op natuurlijke wijze

Goudvinken heb ik altijd al prachtige vogels gevonden; in tegenstelling tot de meeste vogelliefhebbers zijn de wildkleur mijn favoriete vogels. Maar vorig jaar kweekte ik bij toeval een bruinpastelpop en deze bleek dit jaar mijn beste kweekvogel. Toch blijf ik erbij dat de wildkleurige de mooiste zijn. Niet van die grote of onnatuurlijk rood uitzierende mannen, nee, voor mij zijn ze mooi, als alles in harmonie is, met een zachte rode kleur.

Wat ik niet prettig vindt, is het vele toedienen van medicatie aan de vogels. Het kweken van goudvinken kan heel goed op natuurlijke wijze zonder medicatie. Daarvan lever ik al enkele jaren het bewijs. Ik ben er niet alleen blij om, maar best ook wel een beetje trots.

De goudvinken worden gekweekt in voliëres van 2 x 2 x 2m en de vogels blijven in de winter als koppel samen buiten in hun eigen voliëre. Ik kweek met onverwante vogels en niet in familieverband. In april krijgen ze een nesttype (kapelletje) met een gevlochten kokosnestje als basis. Het nestmateriaal bestaat uit kokosvezel en mos, maar ze gebruiken ook restjes van onkruiden zoals de steeltjes van greppelrus, zuring, enz. Als nestbouwers zijn de goudvinken niet geweldig, vandaar het inlegnestje.

Meestal worden half april de eerste eieren gelegd, gemiddeld 5 tot 6 eieren per broedsel. Tot vorig jaar heb ik de eieren steeds geraapt en na het leggen van het vierde ei weer teruggegeven. Dit kweekjaar heb ik de eieren niet geraapt en de resultaten waren niet anders dan vorige jaren. Dus haal ik de eieren niet meer weg. In de wintermaanden krijgen ze bijna geen eivoer, maar tijdens de kweek elke dag driemaal en de bakjes worden ook telkens afgewassen. Zo geef ik ook onkruiden tijdens de kweek, wat er maar te vinden is; vogelmuur, paardenbloem, teunisbloem, varkensgras, perzikkruid, melkdistel, melde, bijvoet, lijsterbessen, rozenbottel, vuurdoornbessen, cotoneasterbessen, aardbeien en frambozen. En natuurlijk hebben ze altijd graag wortel en dat krijgen ze het hele jaar door. De vers geplukte onkruiden kun je 2 tot 3 dagen fris houden door ze uitgespreid op een koele plaats te bewaren. Het is een gezellige hobby in een hobby, maar let wel goed op waar de kruiden geplukt worden, ze kunnen met gif bespoten zijn.

Het eivoer maak ik zelf. 6 eieren roeren in een pannetje, met een bodem water, op hoog vuur tot een rullige massa. Daar doe ik beschuitmeel bij en een theelepeltje spirulina. Ik verdeel het in porties die ik dagelijks nodig heb en bewaar die in de diepvries. Tot vorig jaar heb ik er pinkies bijgedaan,

dit jaar niet en de resultaten zijn er niet minder om. Wel meng ik er per portie vers gekiemd zaad door. Het kiemen van de zaden heb ik nu goed onder de knie, vooral zorgen voor een goede kiemzaadmengeling. De mengeling van Jan Koenings en Henry Kuijpers is uitstekend. Ik doe dat op de volgende manier. De hoeveelheid in een nylonkous en 24 uur in het water op kamertemperatuur. 4 keer goed spoelen en daarna in een kiemzaad-bakje en de zaadjes zijn perfect gekiemd. De vogels hebben het hele jaar door scherpe maagkiesel, gemalen oesterschelpen en grit ter beschikking.

Ik ben geen massakweker hoor, maar doe wel mijn best het zo goed mogelijk te doen. Het komt nogal eens voor dat de pop 's avonds niet meer op het nest gaat, als de jongen nog maar enkele dagen oud zijn. Daarom controleer ik even voor het donker is of de pop op het nest zit. Is dat niet het geval, dan leg ik er een washandje op. Het nadeel is wel, dat ik zeker om 05.30 uur op moet staan om het washandje te verwijderen, zodat de ouders kunnen voeren. Dit seizoen heb ik er 2 nestjes jongen door kunnen redden. Als ze veertjes hebben, is deze bescherming in de nacht niet meer nodig. Ook met de goudvinkmannen zijn er wel eens problemen, soms gaat alles vanzelf. Maar er zijn ook mannen die alles verprutsen, de pop vervelen en plukken aan het nest. Met als gevolg dat de eieren verloren gaan, of de jongen niet meer gevoerd worden. Als ik dat zie, zet ik de man in een tt-kooi en hang deze in het zicht van de pop, zodat ze de man kan zien. Als de pop jongen heeft laat ik hem vrij, wel goed opletten of het goed gaat. Meestal gaat de man ijerig met de pop samen voederen en gaat alles goed. Als de jongen bijna zelfstandig zijn, kan de man weer vervelend gaan doen door de jongen aan te vallen. Dat gaat er dan heftig aan toe en daarom plaats ik de jongen in een gazen kooi. Daar steek ik stokken doorheen, die aan beide zijde uitsteken. Zodat de ouders kunnen doorgaan met voeren. In de kooi zet ik ook het voer dat ze van de ouders krijgen, waardoor ze binnen enkele dagen zelfstandig zijn. Om de zelfstandige jongen te verplaatsen naar een andere voliëre, heb ik een trucje. Ik spuit ze met water nat, zodat ze druk zijn met het poetsen van de veren en dan niet tegen het gaas kunnen vliegen, waardoor ze zich vaak beschadigen en zelfs sneuvelen. Als de vogels zijn opgedroogd, zijn ze al aan elkaar gewend en gaan zonder stress verder.

Zo, dat was de goudvinkenkweek van 2008. Ik heb 21 jongen gekweekt met 3 koppels.

Ik heb er veel plezier van gehad en ben tevreden met het resultaat.

Vriendelijke groeten,
Netty Pieters
Fijnaart

kappelnest

voederen

zo kan de man er niet meer aan

goudvink

opletten met de mannen

hier doe ik het voor

Vogel

copy

Onderweg gezien

Roodborst (*Erithacus rubecula*)

Het roodborstje behoort tot de orde van de zangvogels en is familie van de lijsters. Het is een gedrongen vogel met een olijfbroene rug en een helder oranje-rode borst tot boven de snavel. Het verspreidingsgebied omvat heel Europa met uitzondering van de Middellandse Zeekust en Noord-Scandinavië. Ook buiten Europa komt hij voor. De vogel is ongeveer 14 cm lang en leeft enkele jaren. In de vogelwereld zingt in de regel alleen het mannetje, maar bij het roodborstje zingt ook het vrouwtje. Dit heeft te maken met de afbakening van het territorium. Aangezien het roodborstje buiten het broedseizoen solitair leeft, hebben zowel het mannetje als het vrouwtje hun eigen gebied. Roodborstjes zijn zeer onverdraagzaam tegen over elkaar. Territoriumgevechten tussen twee mannetjes kunnen zeer fel zijn. Het roodborstje zingt het hele jaar, maar als het voorjaar in aantocht is, wordt het gezang indringender en luider. Heeft hij eenmaal een vrouwtje veroverd, dan zal hij haar voedsel aanbieden. Door het warme lenteweer krijgt zij de drang om te gaan broeden. Het vrouwtje bouwt het nest vlak bij de grond bij voorkeur in dicht kreupelhout of een andere beschutte plek. Bij mijn broer broedde in 2006 een paartje in een plantenbak op zijn balkon. Ze brachten er vier jongen groot. Kennelijk voelden ze zich daar veilig. Het komt vaak voor, dat vogels in een stedelijke omgeving hun aangeboren schuwheid enigszins verliezen. In de natuur wordt het komvormige nest gemaakt van bladeren, gras en ander materiaal en is gevoerd met haar en dergelijke. Begin april leggen de meeste vrouwtjes hun eieren. Het legsel bestaat uit

5 tot 7 eieren, die licht gekleurd zijn. Het vrouwtje broedt alleen terwijl het mannetje haar voedsel brengt. Door haar rugkleur valt zij nauwelijks op. Na ongeveer 14 dagen komen de eieren uit en beide ouders verzorgen de jongen. Na ongeveer twee weken verlaten de jongen het nest. Ze zijn dan bruinachtig bont gekleurd. Tijdens de jeugdruip gaan ze kleuren en voor de winter zoeken ze al een eigen territorium. Begin januari tijdens de strenge vorst ging ik ondanks de kou toch regelmatig wandelen door het kleine natuurgebied in mijn directe omgeving. Ik ga altijd even kijken naar de Shetlandse pony's, die daar lopen. In hun wintervacht zien ze er prachtig uit en ze zijn helemaal aangepast aan de koude winter. In de streken waar ze oorspronkelijk vandaan komen, kan het in de winter erg koud zijn. Ze hebben wel enige beschutting nodig, want als hun onderhaar te nat wordt, kunnen ze ziek worden. Ze komen altijd naar me toe als ik bij het hek sta. Toen ik ze aan het aaien was, kwam er ineens een roodborstje vlak bij op een afrasteringspaaltje zitten. Nieuwsgierig keek hij mij aan. Het vogeltje had duidelijk honger. Toevallig had ik wat voer van de Japanse nachtegaleen mee genomen. Voorzichtig legde ik dat op een paal en onmiddellijk had het roodborstje het in de gaten. Binnen de kortste keren had hij het op en ging er vandoor. Twee dagen later stond ik daar weer en na een paar ogenblikken zat hij weer op het paaltje en ik weet zeker dat het dezelfde was. En dan zeggen veel mensen, dat dieren dom zijn.

Piet Zwinkels